

[Holmberg.]

poet. Det har i alt fald ført det gode med sig, at de danske kommuners vejnet er bedre end vejnettet i de lande, vi kan sammenligne os med. Imidlertid må det nok tilføjes, at der stadig er flere tusinde kilometer grusveje tilbage i kommunerne. Jeg håber, at disse veje snart vil blive gjort bedre i stand, men begrænsningerne i lovforslaget hindrer jo heller ikke dette.

Jeg vil gerne tilføje her ved første behandling, at det ikke er mit indtryk, at kommunerne har ødslet med pengene, for når der skal spares i kommunerne — her er vel nogle, der selv har prøvet at sidde i en kommunalbestyrelse — så er det gerne vejbudgettet, det er gået ud over; det er et af de få steder, hvor kommunerne suverænt har kunnet bestemme. Der var engang en fremtrædende kommunalmand, der i løftet stemning sagde, at der bare var to områder, hvor kommunerne selv kunne bestemme, det var vejvæsenet og de gamles udflugt. Og så tilføjede han: det bliver som regel vejvæsenet, der holder for; de ældres udflugt tør vi ikke spare på; de er åbenbart for mange.

Men jeg finder det rigtigt, som det er anført i ministerens fremsættelsestale, at når det nu er nødvendigt, at staten viser tilbageholdenhed, ville det være lidt urimeligt, om kommunerne bare kunne investere løs på de områder her og ifølge de nuværende refusionsbestemmelser sende regning til staten bagefter på ca. halvdelen af beløbet. Refusionsprocenterne kan godt forflygtige ansvaret, i alle tilfælde når de er for høje. De kan også være med til at lede til en udvikling, som kan være forkert. Det må vi prøve at finde frem til, når vi skal se på stigningen i de vejudgifter, som kommunerne selv bestemmer. Som jeg nævnte før, sender de regningen til staten, og at det giver besvær med budgetkontrol fra statens side, er jo ganske oplagt. Man ved nemlig ikke på forhånd, hvor meget en kommune vil lave.

Det er nok også rigtigt, at der i de senere åringer er sat usædvanlig meget arbejde i gang, af forskellige årsager. Mange af de små kommuner, der på forhånd vidste, at de ville blive sammenlagt med en større kommune, skulle gerne have deres vejvæsen gjort i stand inden sammenlægningen, og devisen var, at de penge, de fik fra staten,

ville de gå glip af, hvis de ikke satte noget arbejde i gang. De penge, de ikke selv havde og ikke umiddelbart ville udskrive i skatter, lånte de, for øvrigt ret ofte af private vejfirmaer, til billig rente — troede de da. Men det kan vi godt lade ligge ved denne lejlighed.

Kommunerne har med de ordninger, som har været gældende indtil nu, fået mange og gode veje, men at det i praksis er gået ud over de trafikalt vigtigste veje, er vistnok sikkert.

Lovforslaget er et led i regeringens almindelige økonomiske politik, men ikke bare det; det er også meningen, at der skal være større mulighed for at få penge til de gennemgående større veje, herunder motorveje-
ne.

Nu er det ikke meningen, at kommunernes arbejder skal sættes i stå, for der er selvfølgelig stadig brug for både drifts- og anlægsarbejde i de mange kommuner, men det er der også plads til i lovforslaget. Lovforslaget er der i øvrigt ingen grund til at gå i enkeltheder med her ved første behandling, hvilket heller ikke er meningen. Men jeg vil sige, at kommunerne stort set kan udføre det samme, som de har gjort før, men heller ikke mere. Med gennemsnittet af de sidste 3 års udgifter plus 15 pct. skulle de være nogenlunde dækket ind. Kommuner, der udelukkende har haft drifts- og anlægsudgifter, bliver sikret på en anden måde, de kan få refusion af de faktiske udgifter med et loft, der er sat til 6.500 kr. pr. kilometer vej. Så er der endelig også dette, at hvis en kommune vil lave mere, end der kan dækkes ved de regler, der er fastsat i loven, kan den bare gøre det, men så må den også selv betale det.

Til slut vil jeg gerne sige på venstres vegne, at vi i hvert fald tilsiger velvillig behandling i det udvalg, som bliver nedsat.

Martin Pedersen: Der er fra regeringens side en bevægelse i gang, der tager sigte på at afdæmpe statens investeringer under hensyntagen til landets valutariske situation og den meget betydelige mangel på arbejdskraft. Det må derfor for det radikale venstre være helt naturligt, at man også på de områder i den kommunale sektor, hvortil staten betaler betydelige beløb, tilstræber en vis afdæmpning i investeringstakten, og